

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՄ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐԻ ՊԱՀՏՈՒԱԿԱՏՈՒՐԻ
ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ԿԱՐՈՒՆ Ա. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«14» 06 2021թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆԵԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱՇԽԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆԵԿՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 0103-21

Ձեռնարկող՝

«ՆՈՐԳԵՐ» ՍՊԸ

ք. Երևան, Թումանյան 2-րդ փակուլտի, տուն 7

Գործունեությունը՝

Էմուլսիոն պայթուցիկ նյութերի ոչ պայթունավրանգ
բաղադրիչների արտադրամասի շրջակա միջավայրի վրա
ազդեցության գնահատման հաշվետվություն
Կուգայքի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի պաշտոնակատար՝

Գ. Գևորգյան

Առդիր եզրակացնություն՝ 6 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆԵԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱՀԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆԵԱԿԱՆ
թիվ ԲՓ 0103-21
<14> 06 2021թ.

**Էմուսիոն պայթուցիկ նյութերի ոչ պայթունավորանգ բաղադրիչների
արդարամասի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման
հաշվեդություն**

Ներածական մաս.

Ձեռնարկող՝

«ՆՈՐԳԵՐ» ՄՊԸ

Փաստաթղթի տեսակը՝

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման հաշվետվություն /ՇՄԱԳ/,
/Ա կատեգորիա/

ՏԵՂԱԴՐՄԱՆ ՎԱՐՈՐ՝

Կոտայքի մարզ, Կապուտան համայնք

«ՆՈՐԳԵՐ» ՍՊ ընկերությունը իր սեփական տարածքում, որը գնտվում է Կոտայքի մարզի Ակունք համայնքի Կապուտան գյուղի՝ 2-րդ փող. թիվ 19/1 հասցեում, նախատեսում է կազմակերպել պայմանագիր նյութի ոչ պայմանագիր էմուլսիոն արգասիքի (կիսաֆարբիկատ) արտադրություն:

Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» <<օրենքի 14-րդ հոդվածի, 4-րդ մասի, 3)-րդ կետի դ. Ենթակետի, Ներկայացված գործունեությունը դասակարգվում է «Ա» կատեգորիայի գործունեության տեսակների ցանկում:

Նկարագրական մաս.

«Նորգեն» ՍՊԸ գործարանը գտնվում է Կոտայքի մարզի Ակունք համայնքի Կապուտան գյուղում, բնակելի տներից 560մ հեռավորության վրա:

Տեղանքի ռելիեֆը հանգիստ է: Բարձրությունների տարբերությունները 1կմ հեռավորության վրա չեն գերազանցում 50 մ, այդ պատճառով տեղանքի ռելիեֆի գործակիցը ընդունված է 1:

Արտադրամասի արտիրապարակի կոորդինատներն են.

X' 8473462.2, Y' 4466825.3, Z' 1690:

Գեղմորֆոգիական տեսակետից, ուսումնասիրվող տարածքը տեղադրված է Հասիլեռան, հյուսիս-արևմտյան ճյուղավորությունների լանջերին: Տեղամասը համահարթեցվել է 70-ական թվականներին, որտեղ դեռևս առկա են հին կիսաքանդ շինությունների հետքեր, մասամբ ճեղքավորված, քայլայված ասֆալտով: Նշված հարթակում բացարձակ նիշերը տատանվում են 1686.0-ից մինչև 1694.0 մետրի սահմաններում:

Հիդրոերկրաբանական տեսակետից, ստորգետնյա ջրերը տեղամասում՝ մինչև 4մ խորությամբ հորատանցքով չեն բացահայտվել, դրանք տվյալ տեղամասերում ունեն բավականին խորը տեղադրում:

Նախագծվող արտադրամասը կազմակերպվելու է արդեն խախտված տարածքում, 1.9 հա մակերեսով, որը նախկինում շահագործվել է որպես պայթուցիկ նյութի պահեստ: Արդյունաբերական նշանակություն ունեցող տարածքի հողերը մասամբ աղտոտված են եղել շինությունների, շինաղբի մնացորդներով:

Տարածքում հողաբուսական շերտը վնասված է և դեգրադացված, հանման ենթակա հողի բերրի շերտը բացակայում է:

Արտադրությունը տեղադրվելու է բացօյյա տարածքում, տեխնոլոգիկան հոսքագիծը հավաքվելու է շարժական մոդուլներից: Ըստ նախագծի, նախատեսված է.

- 4 բետոնե հարթակ՝ 1125.75մ²,
- 2 բետոնե շինություններ՝ 49.4 մ²,
- 1 ջրավազան՝ 46.75 մ²,
- 1 խճապատված ավտոճանապարհ, 85մ երկարությամբ, 342մ² մակերեսով:

Համաձայն հաշվետվության, ենթակայան, 2 գեներատոր, ավտոտնակ, պահեստներ տեղադրվելու են ցանցապատված տեղամասերում, մետաղական կոնստրուկցիաներից կամ շվաքարի տակ:

Մոդուլային արտադրամասը ունի մի շարք առավելություններ՝

- շարժունակ է,
- չի պահանջում մեծ կապիտալ ծախսեր,
- սարքավորումների աշխատանքի բարձր արդյունավետություն,
- էմուլսիայի պատրաստման համար անհրաժեշտ բաղադրիչների հասանելությունը, դրանց ոչ պայթունավտագ լինելը,
- չեն օգտագործվում հեշտ բռնկվող նյութեր,
- տեխնոլոգիական գործընթացի ավտոմատ կառավարման առկայություն,
- նախագծի իրականցման ցածր գին:

Մոդուլները իրենցից ներկայացնում են փակ կոնտեյներներ, որոնք օժտված են անհրաժեշտ տեխնոլոգիական և օժանդակ սարքավորումներով, կառավարման և հսկիչ -չափիչ սարքերով: Արտադրամասի մոդուլները տեղադրվելու են բետոնե հարթակներում: Մոդուլները միմյանց միացված են տաքացվող խողովակներով: Մոդուլներում ջերմաստիճանը պահպանվում է կոնվեկտորներով և հեղուկային ռադիատորներով:

Արտադրամասի շահագործումը նախատեսված է հետևալ կլիմայական պայմաններում՝

- շրջապատող օդի ջերմաստիճանը՝ - 45°C -ից + 45°C-ը
- մթնոլորտային ճնշումը՝ 630 - 800 մմ սնդիկի սյուն:

Պայթուցիկ նյութի ոչ պայթուցիկ բաղադրիչների պատրաստման համար օգտագործվող տեխնոլոգիական գործընթացը բաղկացած է V փուլից:

I' օքսիդացման տաք լուծույթի պատրաստում,

II' խառնուրդի պատրաստում,

III' էմուլսիայի պատրաստում,

IV' գազագեներացված լցանյութերի պատրաստում,

V' թթվայնացնող բաղադրիչներով լուծույթի պատրաստում:

Լուծույթների պատրաստման համար օգտագործվող ջուրը սպառվում է անվերադարձ՝ որպես պատրաստի արտադրանքի բաղադրիչ:

Սարքավորումների լվացումից առաջացած ջրերը վերադարձվում են տեխնոլոգիական գործընթաց և օգտագործվում լուծույթների պատրաստման համար՝ որպես կրկնակի ջուր:

Ըստ հաշվետվության, առաջարկվում է տեղադրել “Յալմա” մակնիշի կամ այլ նմանատիպ կենսաբանական մաքրման կայան, ուր ուղղվելու են կենցաղային և լարորատորիայի կերտացրերը: Լարորատորիայի կերտացրերը աղտոտված են կախված նյութերով, յուղերով, նիտրատներով և ամոնիումի իոնով:

Նախատեսվող մաքրման կայանը ունի բազմաստիճանային մաքրման կառուցվածք և ներառում է՝ սեպտիկ խուց, անակրոր կենսաբանական ռեակտոր, կենսազուտիչ, առաջին և երկրորդ աստիճանի օդավորման ավագան (ակրոտենկ), երկու պարզաբան և պոմպային հատվածամաս: Մաքրման արդյունավետությունը՝ 98%:

Ոռոգման սեղոնին մաքրման կայանի պարզվածքն ամբողջությամբ օգտագործվելու է ոռոգման կարիքների համար, տարվա մնացած ժամանակ այն թափվում է մոտակա հեղեղատար:

Կայանի շահագործման ժամկետը մինչ կապիտալ վերանորոգումը նախատեսված է 40-50 տարի:

Նստվածքի հեռացումը կատարվելու է երկու տարին մեկ անգամ: Նստվածքը կարող է օգտագործվել որպես պարարտանյութ կամ արտահանվել կենզաղային աղբի հետ համատեղ:

Համաձայն հաշվետվության, արտադրամասը հիմնականում բաղկացած է լինելու թերևն մետաղական կոնստրուկցիաներից, պահեստներից, կոնտեյներներից, անցագրային կետի շինուալիքներից:

Արտադրական բոլոր տեղամասերում նախատեսվում է Ներծծման-արտածման օդափոխման համակարգ: Ներծծման օդափոխման համակարգը համակցված է օդային ցեռուցման համակարգի հետ:

Արտադրամաս ներծծվող օդի մաքրման համար տեղադրվելու են պարկուչային (կասետային) զոհիներ:

Մոդուլներում նախատեսվում է տեղադրել տարբեր հզորության լուսամուտի առանցքային օդափոխիչներ:

Արտադրամասում հիմնական աղմուկի աղբյուր են հանդիսանում հարիչն ու օդափոխման համակարգը: Արտադրամասի հրապարակում աղմուկի մակարդակը նորմայի մեջ է (ցերեկվածամերին՝ 45ηԲ, իսկ երեկոյան՝ 35ηԲ):

Արտադրամասի ջրամատակարարման համար առաջարկվում է 2 տարրերակ.

1. Կապուտան գյուղի ցանցից,
 2. Խորքային ջրով:

Տեխնիկական նպատակներով թարմ ջուրը հիմնականում ծախսվելու է ռեագենտների լուծույթների պատրաստման և սարքավորումների լվացման համար: Զրի որոշ քանակը ծախսվելու է նաև լաբորատորիայում:

Բետոնե հարթակները, որտեղ տեղադրվելու են արտադրամասի մոդուլները, պարբերաբար ջրանվելու են՝ փոշենստեցման նպատակով: Ջրանման ենթակա է նաև տարածքով անցկացվող խճապատ ճանապարհը:

Արտադրամասում աշխատելու է 14 մարդ, տարեկան 240 օր, շաբաթը 5 օր, երկու 8-ժամյա հերթափոխով:

Արտադրամասում նախատեսված է՝ 2 ցնցուղային ցանց, 3 սանհանգույց և սննդի բնդունման կետ:

Ելեկով ներկայացված տեխնոլոգիական գործընթացից, վնասակար նյութերի արտանետումները մթնոլորտ նվազագույնն են: Մթնոլորտ արտանետման աղբյուր են հանդիսանում յուղերի ռեզերվուարները, որոնք տեղակայված են արտադրական հրապարակում: Յուղի (ածխաջրածիների) բնական կորուստ տեղի է ունենում պահեստավորման և տեղափոխման ժամանակ:

ԾՄԱԳ-ում հաշվարկվել են արտանետումների քանակները: Համաձայն հաշվարկների արդյունքների՝ արտանետվող նյութերի գետնամերժ կոնցենտրացիաների առավելագույն արժեքները՝ հաշվի առնելով նաև ֆոնային ցուցանիշները, չեն գերազանցում բնակավայրերի համար սահմանված ՄԹԿ-ը:

Նախատեսվող արտադրամասի կառուցման տարածքում բացակայում են հազվագյուտ էկոհամակարգերը և Հայաստանի Կարմիր գրքում ընդգրկված բուսատեսակներն ու կենդանատեսակները: Նշված տարածքում արտադրամասի կառուցումը և շահագործումը որևէ ազդեցություն չի ոնենա այդ տարածքի բուսականության և կենդանական աշխարհի վրա:

Նախատեսվող աշխատանքների և շահագործման ընթացքում շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունները կանխարգելելու և մեղմելու նպատակով մշակվել են ընապահպանական միջոցառումների ծրագիր, ուղղված՝ մթնոլորտային օդի, հողային, ջրային ռեսուրսների, կենսաբազմազանության պահպանությանը, այդ թվում՝

- արտադրամասը նախատեսվում է կառուցել նախկինում խախտված հողատարածքի վրա, չներգրավելով նոր հողատարածքներ:
 - Արտադրամասը նախատեսվում է կազմակերպել կոնտեյներային հիմունքով, առանց կապիտալ շինությունների:
 - Մոդուլները և կոնտեյներները տեղադրված կլինեն բետոնե հարթակներում:
 - Պայմանագիրը նյութերի ոչ պայմանագիր բաղադրիչների ստացման տեխնոլոգիան պատկանում է անթափուն տեխնոլոգիաներին:
 - Յուղերի, էմուլգատորի և այլ նյութերի թափման դեպքում դրանք հավաքվում և վերադարձվում են գործընթաց:
 - Արտադրամասի վերին հատվածից նախատեսվում է անձրևաջրեր և ձնհալքի ջրերի բռնում և հեռացում՝ կազմակերպելով դրանց թափումը արտիրապարակից ներքև գտնվող հեղեղատար:
 - Տեխնոլոգիական գործընթացում կեղտաջրեր չեն առաջանում. լուծույթների պատրաստման համար օգտագործվող ջուրը ծախսվում է որպես անվերադարձ օգտագործում: Սարքավորումների լվացումից առաջացած ջրերը օգտագործվում են լուծույթների պատրաստման համար՝ որպես կրկնակի ջուր:
 - Առաջացող կենցաղային կեղտաջրերի համար նախատեսվում է տեղադրել ինքնավար կենսաբանական մաքրման կայան: Ոռոգման սեղոնին մաքրման կայանի պարզվածքը օգտագործվելու է որոգման նպատակով, տարվա մնացած ժամանակ այն թափվում է մոտակա հեղեղատար:
 - Ձեռնարկության շահագործման արդյունքում, արտաքին ներծծվող օդը նախապես մաքրվում է փոշուց անզնելով կասետային գտիչներ:

ՇՄԱԳ-ում նախատեսվել են նաև միջոցառումներ, ուղղված՝ աշխատանքային միջավայրում աշխատողների անվտանգությանը, արտակարգ իրավիճակների արձագանքմանը, հնարավոր ազդեցությունների մեղմմանն ու կանխարգելմանը: Բոլոր միջոցառումներն իրենց գործողություններով ամփոփվել են բնապահպանական կառավարման և մոնիթորինգի պյաններում:

Համաձայն հաշվետվության նախատեսվում է գործունեության ենթակա տարածքը բարեկարգել՝ տարածքի մոտ 0.1հա կանաչապատված կլինի դեկորատիվ ծառերով, գազոններով:

Տնտեսական վնասը գործնականորեն տեղի է ունենալու հողերի վրա ազդեցության հաշվին և, նախատեսված է 417.9 հազ.դրամ/տարի:

Ընկերությունը կիրականացնի շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանն ու մեղմացմանն ուղղված մշտադիտարկումներ /մակերևության օրեր, մթնոլորտային օդ, հողային ծածկույթ, կենսաբազմազանություն, մաքրանա և այլանի

պարզվածք/, որոնց իրականացման նպատակով նախատեսվում է տարեկան մասնահանել 1 249 500 դրամ:

Նախատեսվող գործունեությունը իր դրական ազդեցությունն է ունենալու համայնքի սոցիալական հարցում: Նախատեսվում է աշխատանքի մեջ ընդգրկել ազդակիր համայնքի բնակչիներին:

Եզրափակիչ մաս. Կոտայքի մարզի Ակունք համայնքի Կապուտան գյուղի Էմուլսիոն պայմանագիր նյութերի ոչ պայմանավորանգ բաղադրիչների արտադրամասի աշխատանքների ՇՄԱԳ հաշվետվության փորձաքննությունն իրականացվել է՝ համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» << օրենքի պահանջներով: Գնահատման և փորձաքննության փուլերում գործունեության իրականացման վերաբերյալ Կապուտան համայնքում անցկացվել են չորս հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում գործունեության իրականացումը մասնակիցների կողմից արժանացել է հավանության: Մասնակիցների կողմից կարևորվել է արտադրամասի շահագործման աշխատանքներում աշխատատեղերի ստեղծումը և Ընկերության կողմից համայնքում սոցիալական ծրագրերի իրականացումը:

Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժաննումները, պաշտպանության, առողջապահության, արտակարգ իրավիճակների, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարությունները, Կոտայքի մարզպետարանը, տեղական ինքնակառավարման մարմինները, որոնց կողմից ներկայացված կարծիքներն ևս հաշվի են առնվել փորձաքննության գործընթացում և ՇՄԱԳ հաշվետվության լրամշակումներում:

ՇՄԱԳ հաշվետվությունում ներկայացված բնապահպանական միջոցառումների և մոնիթորինգի գործողությունների իրականացման դեպքում, գործունեության իրականացման ընթացքում աղտոտվածությունը օդային և ջրային ավազանների, հողային ռեսուրսների ինչպես նաև կենսաբազմազանության վրա կգտնվի թույլատրելի նորմերի սահմաններում:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է առաջնորդվել:

- << աշխատանքային օրենսգրքի 23-րդ գլխի պահանջներով՝ աշխատողների անվտանգության և առողջության ապահովում,
- առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն հրամանով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջներով:

2. Աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է ապահովել և պահպանել:

- ՇՄԱԳ հաշվետվությունում և նախագծային փաստաթղթերում ամրագրված տեխնոլոգիական նախագծման նորմերի և բնապահպանական պահանջների կատարումը և Կապուտան համայնքում Ընկերության կողմից նախատեսված սոցիալական ծրագրերի իրականացումը:
- Բնապահպանական կառավարման պլանում և մշտադիտարկման ծրագրում նախատեսված միջոցառումների իրականացումը և ժամանակացույցերը:

3. Արտադրական նպատակով ջրօգտագործումն իրականացնել << օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ խորհային հորից ջրառ իրականացնելու համար շրջակա միջավայրի նախարարությունից ստանալ ջրօգտագործման թույլտվություն:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

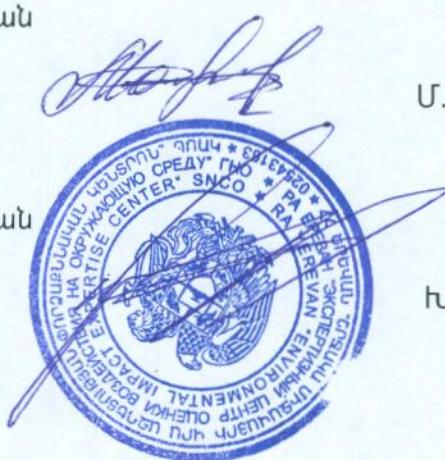
«ՆՈՐԳԵՐ» ՍՊ ընկերության կողմից ներկայացված Կոտայքի մարզի Էմոլսիոն պայթուցիկ նյութերի ոչ պայթունավտանգ բաղադրիչների արտադրամասի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
առաջատար մասնագետ՝

Մ. Ավետիսյան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի տեղակալ՝

Ի. Մարտիրոսյան

Ընդամենը՝ 6 էջ: